

Круглий стіл "Нова процедура акредитації освітніх програм: як покращити якість технічної освіти?"

Питання, що турбують усю університетську спільноту України, обговорили учасники круглого столу "Нова процедура акредитації освітніх програм: як покращити якість технічної освіти?", який відбувся в КПІ ім. Ігоря Сікорського 4 листопада. Організували його і спільно провели Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО) та КПІ ім. Ігоря Сікорського.

"Система акредитації, яку ми пропонуємо, насправді не є новою. Вона працює в тих країнах, які мають якісні університети. Однією з головних її відмінностей є те, що ми звертаємо увагу не так на результат, як на процес акредитації. Якщо наприкінці цього процесу результат гарний – це добре, якщо є якісь проблеми – то про

щось говорити пізно. Тому саме процес акредитації є найбільш важливим для університетів, – наголосив голова НАЗЯВО Сергій Квіт, який виступав на засіданні першим. – Ми, крім того, дивимося на фактичний стан справ у ЗВО, а не на довідки..."

Червоною ниткою крізь його виступ, та й крізь виступи інших представників НАЗЯВО, проходила ідея про те, що Агентство є не лише контрольним органом, а структурою, завданням якої є допомога закладам вищої освіти у щільній співпраці з ними. Утім, він звернув увагу присутніх і на те, що якась програма може і не отримати акредитації – наприклад, у тому випадку, якщо вона є фіктивною, тобто коли за

наявності розкладу занять, списків викладачів і студентів, заняття не проводяться; або тоді, коли університет ігнорує якийсь із визначених критеріїв якості тощо.

Про нову парадигму акредитації освітніх програм розповів керівник секретаріату Агентства Михайло Вінницький. Він, до речі, сформулював і основну мету акредитації – забезпечити якісну освіту в українських університетах. І дав визначення, що таке якісна освіта: "Якісна освіта – це та, яка відповідає поставленим цілям". А цілі ці мають відповідати місії та стратегії закладу вищої освіти, який, у свою чергу, працює на задоволення певних потреб суспільства і держави.

Закінчення на 2-й стор. ➔

Зліва направо: Михайло Згуровський, Михайло Вінницький та Сергій Квіт. Фото Сергія Ревери

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

Зі студентами та співробітниками КПІ зустрівся посол Туреччини

Ягмур Ахмет Гульдере

Високоповажний гість – Надзвичайний і Повноважний Посол Турецької Республіки в Україні Ягмур Ахмет Гульдере відвідав 8 листопада КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Упродовж короткого візиту турецький дипломат пройшов територією КПІ, відвідав наш музей разом із проректором із міжнародних зв'язків членом-кореспондентом НАН України Сергієм Сидоренком, обговорив перспективи подальшої співпраці з ректором академіком НАН України Михайлом Згуровським. У перемовинах ректора з турецьким послом було окреслено такі пріоритетні сфери співпраці КПІ з науково-освітньою сферою Туреччини: космічні і ядерні технології, оборона, а також міжнародне партнерство в інноваціях.

Ягмур Ахмет Гульдере також виступив перед студентами та викладачами КПІ.

Промова офіційного представника Анкари стосувалася історії та сьогодення Туреччини та партнерства між нашими країнами у багатьох сферах: економіці, культурі та, звісно ж, в освіті. Зокрема, Ягмур Ахмет Гульдере звернув увагу на те, що Україна є історичним партнером Туреччини й однією з найближчих країн, з якою Туреччина підтримує дружні відносини.

Насамкінець Надзвичайний і Повноважний Посол Туреччини в Україні висловив побажання й надалі співпрацювати з університетом і розвивати його зв'язки з турецькими вишами та науковими установами.

Після промови студенти мали змогу поставити послу свої запитання, а громадяни Турецької Республіки, які навчаються у КПІ, окремо поспілкуватися з високопосадовцем, який представляє інтереси їхньої батьківщини в Україні.

Довідково: КПІ ім. Ігоря Сікорського активно співпрацює з турецькими партнерами в багатьох галузях. Співпраця ця успішно розвивається вже впродовж майже 20 років.

Розширюються зв'язки у сфері ядерних технологій, виконуються проекти за кількома спеціальностями в межах програм MEVLANA та Erasmus+, укладено угоди із Середньосхідним технічним університетом, Анкарським університетом, Білкентським університетом, Університетом Газі, Університетом Акденіз. Окрім того, розглядаються перспективи створення в КПІ Українсько-Турецького центру співробітництва, відкриття курсів турецької мови, розширення програм обмінів з університетами Турецької Республіки за національними та європейськими програмами мобільності.

*Инф. Медіалабораторії КПІ
Фото Володимира Шкільного*

Учасники зустрічі

Круглий стіл "Нова процедура акредитації освітніх програм: як покращити якість технічної освіти?"

Закінчення. Початок на 1-й стор.

У своєму виступі на засіданні круглого столу перший проректор КПІ ім. Ігоря Сікорського академік НАН України Юрій Якименко розповів про досвід КПІ у внутрішній акредитації програм, яка, фактично, є одним із важливих складників усієї організації навчального процесу в університеті.

Насамкінець член НАЗЯВО Богдан Морклянник поінформував присутніх про галузеві експертні ради та їхню роль у процесі акредитації.

З огляду на те, що на круглому столі зібралися представники 61 українського вишу, для

яких питання акредитації освітніх програм нині набуло надзвичайної актуальності, виступи учасників викликали низку запитань. Понад те, для тих, хто не зміг приїхати 4 листопада до Києва, було організовано його он-лайн трансляцію на університетському сайті. Власне, саме задля такого діалогу (чи то пак, полілогу) й було обрано формат круглого столу.

"Ми перебуваємо нині на початку дуже важливої справи – впровадження незалежного оцінювання якості освіти та незалежної акредитації освітніх програм. Це необхідна умова імплементації нашої вищої освіти в

європейській освітній простір, – сказав ректор КПІ ім. Ігоря Сікорського академік НАН України Михайло Згуровський, виступ якого завершував засідання круглого столу. – Звичайно, дуже важливо, що НАЗЯВО вже працює, але це спільна справа університетів і Агентства. І ми мусимо разом іти вперед, улагоджувати певні незгодженості, щоб удосконалити цю систему задля створення справжньої сучасної європейської системи вищої освіти. Це обов'язок як нашого університету, так і всієї нашої галузі".

Дмитро Стефанович

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

КПІ відвідала делегація Міністерства енергетики США

Учасники зустрічі

Делегація Міністерства енергетики Сполучених Штатів Америки, яку очолював керівник програм по Україні департаменту ядерної енергетики Міністерства Деміан Піко, 5 листопада відвідала КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Члени делегації зустрілися зі співробітниками теплоенергетичного факультету, з яким Міністерство співпрацює вже впродовж кількох років, та оглянули його лабораторії. Як розповів декан ТЕФ Євген Письменний, основною метою візиту американських колег

було обговорення можливості передачі до КПІ ім. Ігоря Сікорського тренажеру з відпрацювання у студентів спеціальності 143 "Атомна енергетика" навичок керування енергоблоками на основі водо-водяних енергетичних атомних реакторів.

"Представники Міністерства енергетики США мають намір допомогти енергетичній галузі України, насамперед атомній, у просуванні нових технологій. Для нас важливо те, що вони готові передати нам дуже потрібне й цінне об-

ладнання для підготовки фахівців для атомних електростанцій – так званий аналітичний тренажер, необхідний для студентів, що освоюють курс експлуатації АЕС, – розповів Євген Письменний. – Це пристрій, що моделює роботу атомного енергоблоку. Отож студенти матимуть змогу моделювати будь-які ситуації на атомному енергоблоці аж до аварійних, і вчитися керувати енергоблоком у різних ситуаціях – штатних і нештатних. Подібне обладнання в нас є, але воно далеко не таке доско-

нале і сучасне, як те, про яке йшла мова".

Американські енергетики планують обладнати такими тренажерами два українські виші – КПІ ім. Ігоря Сікорського та Одеський національний політехнічний університет. Умови підготовки інженерів для ядерної енергетики в КПІ й особливості навчання в університеті їм сподобалися, тому тепер, за словами Євгена Письменного, зупинка, судячи з усього, лише за тим, які кошти на такі потреби будуть закладені в бюджеті США на наступний рік.

"Сполучені Штати зацікавлені в безпеці атомної енергетики, тому й допомагають нам. Окрім того, вони нині впроваджують нові технології з використанням реакторів нового типу – small modular reactors, тобто малих модульних реакторів, які мають новий, значно вищий рівень безпеки, є компактнішими і універсальнішими з точки зору розміщення, – пояснив декан факультету теплоенергетики. – Наші партнери збираються сприяти впровадженню їх і в нас, але для експлуатації такої техніки потрібні фахівці. Їх можна готувати в КПІ".

Гості також оглянули університетський кампус і Державний політехнічний музей при КПІ, зустрілися з керівництвом університету й обговорили перспективи подальшої співпраці.

Дмитро Стефанович

Фото Володимира Шкільного

ОФІЦІЙНО

На засіданні Вченої ради

4 листопада 2019 року відбулося чергове засідання Вченої ради КПІ ім. Ігоря Сікорського.

На початку засідання голова Вченої ради академік НАН України М.Ю.Льченко привітав ювілярів: завідувача кафедри хімічної технології композиційних матеріалів д.т.н., професора В.А.Свідерського, завідувача кафедри автоматизованих систем обробки інформації та управління д.т.н., професора О.А.Павлова, а також іменинницю – завідувача кафедри біотехніки та інженерії д.т.н., професора В.В.Мельник.

Після цього відбулося вручення Почесної грамоти та пам'ятних подарунків факультету машинобудування і транспорту Познанського технологічного університету випускнику магістратури Механіко-машинобудівного інституту Віталію Юрійовичу Бойку.

Першим питанням порядку денного Вчена рада розглянула

зміни у структурі підрозділів університету. Доповідав перший проректор академік НАН України Ю.І.Якименко. Він повідомив про зміни у структурі інженерно-фізичного, зварювального факультетів, факультету електроніки та Механіко-машинобудівного інституту. Було прийнято рішення створити новий Інститут матеріалознавства та передових технологій шляхом реорганізації інженерно-фізичного факультету, зварювального факультету та кафедри лазерної техніки та фізико-технічних технологій Механіко-машинобудівного інституту.

Наступним було розглянуто питання про порядок вибору фізичного виховання як дисципліни навчального плану. Доповідав також перший проректор Ю.І.Якименко. Було запропоновано такі дисципліни, як: фізичне виховання, основні здоровий спосіб життя, осно-

ви анатомії та біології людини, гігієна людини, психологія здоров'я та фізіологія рухомої активності людини. Крім того, було представлено схему особливостей організації фізичного виховання в університеті.

Далі було заслухано питання про проведення конкурсу на номінацію "Молодий викладач-дослідник 2019". Доповідав проректор з наукової роботи В.А.Пасічник. Віталій Анатолійович повідомив, що оголошується конкурс на номінацію "Молодий викладач-дослідник 2019" з визначеним терміном подання документів до 1 грудня 2019 року. Було повідомлено, що вік конкурсанта не повинен перевищувати 35 років, а для докторів наук та докторантів – 40 років. Також було оголошено про зміни до критеріїв анкети.

Після цього було розглянуто питання про затвердження результатів

університетського етапу конкурсу МОН України на фінансування науково-дослідних робіт за рахунок державного бюджету на 2020 рік. Доповідав в.о. начальника НДЧ Ю.М.Сидоренко. Він повідомив, що у 2019 році завершуються 34 роботи. Для розгляду на загальноуніверситетському етапі підрозділами університету подано 48 проєктів, серед яких: 4 фундаментальні роботи, 32 прикладних роботи, 12 науково-технічних розробок.

Насамкінець було розглянуто конкурсні питання і поточні справи, а саме: рекомендації до відзначення нагородами та почесними званнями працівників університету, про рекомендацію до друку періодичних наукових видань університету, монографій та інші.

А.А. Мельниченко,
вчений секретар

КПІ ім. Ігоря Сікорського

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

Штучний інтелект і проблеми права

Співголовою проєкту "Спеціалізований суд з питань інтелектуальної власності в Україні" Ноам Шемтов 1 листопада виступив перед студентами, аспірантами та співробітниками КПІ з лекцією-презентацією на тему "Право інтелектуальної власності та технологія штучного інтелекту: конфлікт чи поєднання?"

Київ – це вже третє місто, в якому відомий англійський правник цього тижня читав свої лекції для українських науковців, спочатку він відвідав Харків та Львів.

Лекцію-презентацію було присвячено проблемам, які виникають у зв'язку з бурхливим розвитком технологій штучного інтелекту, і мають бути врегульовані в системі захисту прав інтелектуальної власності.

Ноам Шемтов розповів, у який спосіб право інтелектуальної власності застосовується в юридичному регулюванні діяльності науковців і розробників нових технологій та сучасного інноваційного виробництва в деяких країнах. А ще, поділився зі слухачами міркуваннями про те, якою мірою існуючий правовий режим може регулювати такі процеси. Підвищення стандартів захисту прав та інтересів осіб на результати їхньої інтелектуальної діяльності є одним із головних завдань, які стоять нині перед правознавцями й законотворцями різних держав. Причому, як стверджують деякі юристи, не лише на продукти їхньої власної мистецької чи науково-технічної діяльності, але й на ті, які вони створюють за допомогою технологій штучного інтелекту.

Саме навколо того, як це слід робити, і, якщо говорити про продукти, створені "електронними особистостями" (цей термін було запроваджено Європарламентом в проєкті резолюції про правовий статус роботів), чи потрібно захищати їхню "інтелектуальну власність", точаться нині дискусії серед правників багатьох розвинених країн.

Отож Ноам Шемтов свою лекцію поділив на дві основні частини: перша стосувалася питань ав-

Виступає Ноам Шемтов

торського права (тобто тієї підгалузі інституту цивільного права, що регулює правовідносини, пов'язані зі створенням та використанням творів мистецтва, літератури та науки) та патентного права (підгалузі цивільного права, що регулює правовідносини, пов'язані зі створенням і використанням об'єктів інтелектуальної власності, які охороняються патентом, – найчастіше це винаходи, корисні моделі тощо). Головний його висновок: навіть за дуже активного використання авторами можливостей штучного інтелекту при створенні чи то творів мистецтва, чи то якихось інноваційних розробок, первинною залишається людина та її інтелект. Щоправ-

да, він вважає, що в системі авторського права слід уточнити деякі положення в частині, що регулює суміжні права, але що стосується системи права патентного, то вона, на думку Ноама Шемтова, є достатньо розвинутою і за нинішнього розвитку технологій штучного інтелекту має достатньо інструментів для врахування особливостей їхнього застосування.

Участь у зустрічі з київськими політехніками взяла також представниця Університету Квін Мері (Велика Британія, Лондон), де працює Ноам Шемтов, – координатор досліджень проєкту Ольга Гургула та координатор проєкту в Україні Олена Вардамацька.

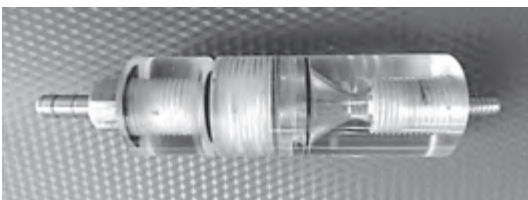
Довідково:

Ноам Шемтов – відомий правознавець, який проводив в ЄС дослідження правових аспектів, які стосуються технологій штучного інтелекту. Він викладає право інтелектуальної власності та інформаційних технологій в одному з найпрестижніших та найбільших дослідницьких вишів Великої Британії – Університеті Квін Мері, а також в університетах Іспанії та Нідерландів. Крім того, він є заступником голови Центру вивчення комерційного права Університету Квін Мері. Ноам Шемтов працює над дослідженнями в сфері права ІВ, комп'ютерних технологій та займається питаннями штучного інтелекту. Він керував роботами Дослідного центру Великої Британії та інших організацій, серед яких CreativeWorks London, CISAC, Microsoft, WIPO, EPO, Міністерство закордонних справ та у справах Співдружності Великої Британії та Міністерство з міжнародного розвитку Великої Британії. Як адвокат Ноам Шемтов працює в Ізраїлі та Великій Британії.

Дмитро Стефанович

ІННОВАТОРИ

Кавітаційно-магнітний модифікатор рідких середовищ

Кавітаційно-магнітний модифікатор

Одним із проєктів, представлених у фіналі конкурсу стартапів на VIII Фестивалі інноваційних проєктів "Sikorsky Challenge 2019" став кавітаційно-магнітний модифікатор рідких середовищ. В основу роботи цього апарату покладено процес гідродинамічної кавітації. Кавітаційно-магнітний модифікатор рідких середовищ може бути використаний у різних галузях промисловості. Зокрема в процесах, що відбуваються в рідкому середовищі, наприклад, при активації рідкого палива: бензину, дизельного пального, керосину, рідинних та газових середовищ.

Паливний кавітатор у складі паливної системи автомобіля забезпечує економію пального, підвищення потужності двигуна, зниження шкідливих викидів. Пристрій працездатний у

широкому діапазоні зміни витрати та у широкому температурному діапазоні, не потребує додаткової електричної енергії. Активоване рідке паливо має підвищені енергетичні показники горіння. Емульсія, отримана в такому пристрої, довгий час не розшаровується завдяки інтенсивному кавітаційному перемішуванню на молекулярному рівні.

Автори проєкту – співробітники та студенти Механіко-машинобудівного інституту (кафедра прикладної гідроаеромеханіки і механотроніки): проф. О.Ф.Луговський, доц. І.В.Ночніченко, ст. викл. Д.В.Костюк, асист. А.І.Зілінський, доц. О.С.Галецький, студент В.М.Забіла.

На даному етапі автори розробили дослідний зразок, подали заявку на винахід і провели перші експериментальні дослідження й моторні випробування. У майбутньому планується доопрацювати конструкцію і провести поглиблені експериментальні дослідження для визначення реологічних та хімічних показників оброблених зразків пального, повноцінні моторні випробування з метою кількісної оцінки ефективності та подальшої сертифікації пристрою.

Інф. ММІ

Перші моторні випробування кавітаційно-магнітного модифікатора

/ КОНФЕРЕНЦ-ЗАЛ

VI Міжнародна наукова конференція "HighMatTech-2019"

С.О. Фірстов та А.В. Рагуля

28–30 жовтня в КПІ ім. Ігоря Сікорського проходила VI Міжнародна конференція з високих технологій у матеріалознавстві "HighMatTech-2019".

Організатори конференції – НАН України, МОН України, КПІ ім. Ігоря Сікорського, Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М. Францевича НАН України, Українське матеріалознавче товариство.

Найактуальніші теми, які були висвітлені на конференції, такі:

- Фундаментальні аспекти сучасного матеріалознавства.
- Металеві матеріали та технології їх виробництва.

- Оксидні матеріали, включаючи мультіферроїки.
- Неоксидні матеріали, включаючи надвисокотемпературну кераміку.
- Порошкова металургія.
- Низькорозмірні матеріали для різних застосувань.
- Композиційні матеріали, у тому числі багатофункціональні.
- Технологія поверхні.
- Сучасні технології з'єднання матеріалів.
- Обладнання та методи атестації матеріалів.
- Матеріали для наноелектроніки та нанофотоніки.
- Матеріали для застосування в енергетиці.
- Передові технології переробки промислових відходів.

У роботі конференції взяли участь близько 150 провідних фахівців, учених, представників осередків Українського матеріалознавчого товариства з України, науковці з Грузії і Республіки Білорусь, а також 62 студенти і 42 молодих учених.

У перший день роботи конференцію відкрив голова оргкомітету – чл.-кор. НАН України, президент Українського матеріалознавчого товариства А.В. Рагуля. На пленарному засіданні з доповідями виступили відомі вчені: академік НАН України С.О. Фірстов, чл.-кореспонденти НАН України Ю.В. Мільман, А.В. Рагуля, О.М. Григор'єв. У доповідях пленарного засідання були охоплені такі напрями: високо-

ентропійні сплави; наноматеріалознавство; матеріалознавчі аспекти фізики пластичності; кераміка функціонального та конструкційного призначення; композиційні матеріали. Було проведено спеціальну нараду щодо можливостей міжнародного співробітництва із зазначених напрямів.

У наступні дні конференція продовжувалась на інженерно-фізичному факультеті. Дослідження науковців КПІ ім. Ігоря Сікорського були представлені практично на всіх секціях конференції, вони виступили з доповідями, які стосувалися порошкової металургії, фундаментальних основ сучасного матеріалознавства, проблем створення кераміки функціонального та конструкційного призначення, інженерії поверхні, надміцних та надтвердих композиційних інструментальних матеріалів, наноматеріалознавства та ін.

Проведення Міжнародної наукової конференції "HighMatTech-2019" дало можливість обміну інформацією та останніми науковими результатами і сприятиме розширенню участі у міжнародних та європейських наукових програмах, входженню у світовий науковий простір, налагодженню зв'язків між ученими-матеріалознавцями та промисловими підприємствами, а також зануренню студентів у науково-дослідну роботу та набуттю ними наукового досвіду.

*Олександра Юркова,
заступник декана ІФФ*

/ ІННОВАТОРИ

КРЕМНІЄВА ДОЛИНА В КИЄВІ: КПІ та Delfast планують створити R&D-центр

Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" разом із компанією Delfast, розробником електробайка-рекордсмена, планують створити R&D-центр (Research And Development, Центр досліджень і розробок). Ці плани обговорювалися під час зустрічі представників Delfast зі студентами 4 листопада в Бібліотеці КПІ.

Працівники компанії заявили про амбітні наміри: створити – не більше, не менше – українську Кремнієву долину. "Світові університети повсякчас сприяють розвиткові проектів. Кремнієва долина з'явилася довкола Стенфорда. КПІ – це той Стенфорд, який може бути в Україні. Київський політех – перший університет, з яким ми розпочинаємо співпрацю. Тут працювали Сікорський, Корольов – геніальні винахідники, які розробляли унікальні вертольоти, ракети. Ми також створюємо транспорт, а отже, ми розвиваємо традиції КПІ", – ділиться планами Данило Тонкопій, SEO Delfast.

Доцентка кафедри конструювання верстатів і машин ММІ Оксана Юрчишин вбачає не менш натхненні перспективи: "Ми зустрілися з представниками компанії під

час виставки у Запоріжжі. Вони спитали, де знайти фахівців, які вміють конструювати, знаються на електроніці тощо. І вже нині відбулася презентація компанії, зустріч зі студентами, – розповідає пані Оксана. – Наступний етап – створення спільного R&D-центру. Наша мета – отримати таке завдання від виробників, щоб до нього долучалися студенти й створювали реальний популярний продукт, який виходитиме на ринок. Студенти матимуть можливість працювати безпосередньо з компанією. Це сприятиме співпраці між факультетами, роботі студентів із різних галузей знань".

Довідково:

Компанія Delfast спершу спеціалізувалася на швидкому кур'єрському доставленні. Розробляючи проєкт найзручнішого транспорту, вона винайшла власний електробайк. Електровелосипед Delfast Prime встановив світовий рекорд дальності пробігу на одному заряді: 367 км за 16,5 години. Цей рекорд офіційно зареєстровано у Книзі рекордів Гіннеса. Сьогодні електровелосипеди Delfast різних моделей продають у багатьох країнах світу – від США до Японії.

Заліна Крюкова

Виступає Данило Тонкопій

КПІ-ЕКСПО

Наші на Innovation Market

КПІ ім. Ігоря Сікорського представив свою експозицію на IV Міжнародному форумі Innovation Market, який відбувся 5–7 листопада в Міжнародному виставковому центрі. Свої розробки презентували навчально-наукові підрозділи університету – РТФ, ММІ, ІАТ, ТЕФ, ПБФ, ІФФ.

Тепер конкретно про те, що саме було представлено. Фахівці теплоенергетичного факультету показали "розумний" лічильник і систему дистанційного керування приладами. Мобільна установка для очищення води, багатофункціональна гібридна воднева станція, кавітаційно-магнітний модифікатор рідких середовищ, ультразвуковий кавітаційний розпилювач великої потужності для мехатронних систем зрощування – це вже розробки ММІ. Кафедра теоретичних основ радіотехніки демонструвала опромінювально-перетворювальний модуль квазімоноімпульсної системи високочастотного автоматичного супроводу низькоорбітальних супутників дистанційного зондування Землі, а також антенну решітку навігаційного комплексу GPS/GLONASS із

можливістю адаптивного придушення активних завад. Окрім того, в експозиції було представлено напрацювання ІФФ щодо виготовлення виробів із застосуванням нових технологічних процесів з використанням 3D-принтерів.

За словами проректора з наукової роботи КПІ ім. Ігоря Сікорського Віталія Пасічника, який взяв участь у проведеному заході, цей форум є майданчиком, який збирає інноваційні розробки, здійснені в університетах, компаніях чи невеликих фірмах. Представлені розробки можна розглядати як такі, на яких у майбутньому можна побудувати бізнес. "Виставка корисна ще й тим, – продовжує Віталій Анатолійович, – що розробник, який виставляє щось своє, має змогу ознайомитися з тим, чим займаються інші учасники форуму, і що сьогодні, сказати б, у тренді".

Численні відвідувачі форуму могли отримати детальні пояснення від представників КПІ, які працювали на виставці.

*Володимир Школьний
Фото автора*

ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

Студенте, шукаєш роботу? На Ярмарок!

Мова в заголовку йде про ярмарок вакансій "beAhead. Осінь 2019", який відбувся 7 листопада в КПІ ім. Ігоря Сікорського. Із року в рік цей захід викликає значну зацікавленість як у підприємств-роботодавців, так і у студентів. Так і цього разу: в холі 2-го поверху 18-го корпусу після відкриття ярмарку не було де яблуку впасти. Студенти і випускники КПІ ім. Ігоря Сікорського, а також інших закладів вищої освіти мали змогу ознайомитися з діяльністю представлених компаній та організацій, з перших уст отримати інформацію про наявні вакан-

сії та відкриті програми з працевлаштування, стажування, проходження практики.

На ярмарку були представлені понад 40 компаній – це "Dentsu Aegis Network Ukraine", ДП "Прем'єр Експо", ПрАТ "Датагруп", "Inpoware", АН "Благовіст", АТ "Креді Агріколь Банк", "Ubisoft", "Procter & Gamble", ТОВ "Костал Україна", "Playtech", "SMART business", "British American Tobacco", "Uptech", ПрАТ "Вентиляційні системи", ТОВ "НВП Євроком Компоненте", "НІК-ЕЛЕКТРОНІКА", "lifecell", ТОВ "Венкон", "3Shape", "PepsiCo", ТОВ

"УНІТІ-БАРС", "ЕПАМ", "Unilever", ТОВ "БРОКБРИДЖ", ТОВ "УНІТІ-БАРС" та інші, які зацікавлені у працевлаштуванні перспективних студентів та молодих спеціалістів.

За словами начальниці відділу сприяння працевлаштуванню та професійному розвитку – Центру розвитку кар'єри департаменту навчально-виховної роботи університету Наталії Пожарської, дві третини компаній-учасників уже неодноразово беруть участь у нашому ярмарку. Це, на її думку, свідчить про їхню зацікавленість у фахівцях, яких готує КПІ. Ще одне підтвердження цьому прозвучало

з боку представників компаній "НІК-ЕЛЕКТРОНІКА", "SMART business", "3Shape", з якими поспілкувався наш кореспондент: "Випускники КПІ – це високий рівень професійності та творчих підходів до вирішення поставлених завдань".

За участь у ярмарку, допомогу у вирішенні питань працевлаштування студентів і профорієнтаційну роботу серед молоді представникам низки компаній та організацій було вручено Подяки КПІ ім. Ігоря Сікорського.

*Володимир Школьний
Фото автора*

СПОРТ

Студенти КПІ – засновники регбі в Україні: шлях від 1962 р. до 2019 р.

1962 рік, коли в КПІ було створено першу в Україні регбійну команду, – уже історія. Минули роки... Хтось із перших регбістів продовжив займатися спортом, інші направили свої сили, розум, енергію та здобуті в інституті знання на подальший розвиток провідних галузей економіки нашої держави.

Перші регбісти – Євген Ігнатов, Олексій Букаєв

Цього року ветерани спорту КПІ вирішили відшукати тих перших студентів-регбістів, які входили до історичної команди. Зробити це було непросто. Спочатку опитали регбістів-ветеранів, щоб упізнати на старих фотографіях 1962–1963 рр. усіх засновників регбі в Україні. Для пошуку гравців тієї команди доклали чимало зусиль та часу. Деякі з них були щиро здивовані, як їх знайшли через майже 60 років.

З першої команди на сьогодні є 10 гравців, усі вони були запрошені на велике спортивне свято київського регбі. І ось 28 вересня ветерани прямують на стадіон "Спартак". Хвилюються, адже з багатьма регбійними друзями не бачилися понад півстоліття. На стадіоні ветерани радісно упізнавали один одного, розчулено обіймалися, щасливо посміхалися, і дуже ображалися, коли їх називали "старичками".

Під звуки військового оркестру на поле стадіону виходять родоначальники українського регбі – студенти Київського політехнічного інституту того знаменного 1962 року. Як завжди, першим іде капітан команди **Валентин Хонін** (1943 р.н.) – нині професор Інституту міжнародних відносин КНУ ім. Т.Шевченка. За ним упевнено крокує **Анатолій Тяжкороб** (1938 р.н.) – професор Міжнародної академії технологічних наук. Він тривалий час працював на керівних посадах в Інституті газу НАН України і тільки на 82-му році життя вийшов на пенсію. Далі – **Євген Ігнатов**

(1941 р.н.), який практично все життя віддав спорту. Тривалий час працював державним тренером Спорткомітету СРСР і УРСР, нині працює в науково-технічній бібліотеці України. Має 61 рік трудового стажу. Слідом іде **Валерій Федоров** (1942 р.н.) – у роки Великої Вітчизняної війни разом із сім'єю пережив голодну окупацію Києва. Після закінчення КПІ працював головним конструктором заводу ім. Г.І.Петровського. Орденосець. Ним були створені прилади, аналогів яким у світі досі немає. Під марш оркестру виходить **Віталій Пелех** (1941 р.н.) – почесний енергетик України, один з керівників ТЕЦ-5 м. Києва. Учасник війни в Афганістані, був поранений, має державні нагороди. Ходу ветеранів продовжує **Володимир Масол** (1941 р.н.) – багаторазовий чемпіон і призер чемпіонатів України у складі регбійних команд "Динамо" і "Дніпро". Усе життя працював на керівних посадах в Інституті автоматики НАН України і тільки недавно вийшов на пенсію. На поле виходить **Олексій Букаєв** (1940 р.н.) – організатор спорту в Україні. З командою "Авіатор" ставав володарем Кубка СРСР з регбі, є одним з родоначальників хокею

на траві в Україні. З командою "Колос" – чемпіон та володар Кубка СРСР, неодноразовий переможець Кубка європейських чемпіонів. Заслужений тренер України з хокею на траві. Поруч іде **Анатолій Макєєв** (1941 р.н.), який після закінчення КПІ створив у місті Костянтинівка Донецької області відразу три регбійні команди, що брали участь у чемпіонаті Украї-

ни. Багато років був головним енергетиком хімфармзаводу "Дарниця". Нині працює головним енергетиком на держпідприємстві "НТЦ-Агробіотех". Має 61 рік трудового стажу. І замикає лави ветеранів **Юрій Біруля** (1941 р.н.) – перший майстер спорту СРСР з регбі в Україні. Він створив команду "Спартак", яка потім стала чемпіоном і володарем Кубка СРСР з регбі. На жаль, не зміг вийти на поле **Володимир Борискін** (1944 р.н.) – засновник регбійної команди "Динамо" – багаторазового чемпіона і призера чемпіонатів України.

Президент Федерації регбі України Євген Баженов тепло привітав засновників українського регбі та побажав їм міцного здоров'я і довгих років життя. А потім ветеранам вручили пам'ятні ексклюзивні медалі, іменні футболки та чашки з їхніми фотографіями, грамоти і вимпели від Федерації і клубу регбі "Політехнік".

За визначні перемоги на регбійних полях перших регбістів було відзначено грамотами Вченої ради КПІ ім. Ігоря Сікорського і Міністерства молоді та спорту України. Кожен гравець першої команди отримав на пам'ять регбійний м'яч. Їм також вручили продуктові набори та багато інших подарунків. Приємним сюрпризом стала фотографія 1963 року, де зображено команду "Політехнік" – учасника перших офіційних всесоюзних змагань – чемпіонату СРСР серед студентів у П'ятигорську.

На святі були присутні президент Федерації регбі Одеської області Олег Етнарович і перший віцепрезидент Федерації регбі України Владислав Булгаков, які привітали ветеранів і зазначили, що засновником одеського регбі став Леонід Шелестович, гравець першої команди "Політехнік" (у 1962–1963 рр.), якого вже немає серед нас. У музей одеського регбі політехніки передали пам'ятні подарунки: регбійний м'яч і фотографію 1963 року з автографами засновників регбі в Україні, іменну медаль, футболку і чашку на згадку про Леоніда Шелестовича та інші експонати. Військовий оркестр порадував ветеранів і гостей свята невеликим концертом.

Організаторами цього регбійного свята стали випускники КПІ за сприяння Федерації регбі України, Київської міської федерації регбі та особисто М.Згуровського. Історія регбі в КПІ ім. Ігоря Сікорського продовжується, і ветерани бажають нинішнім гравцям подальших перемог на регбійних полях.

Олександр Свертока,
випускник КПІ, майстер спорту СРСР з регбі

Регбісти "Політехніка - 62" – Віталій Пелех, Анатолій Макєєв, Валерій Федоров, Юрій Біруля, Анатолій Тяжкороб, Валентин Хонін

АЛГОРИТМИ ДОЗВІЛЛЯ

Нещодавно студентський гурток "Клуб екскурсодів КПІ" відзначив першу річницю. Попри незначний вік і невелику кількість екскурсодів-початківців, клуб активно проводить цікаві подорожі Київською політехнікою для школярів, студентів, киян та гостей міста. Як керівник хочу подякувати студентському активу гуртка: Павлу Скидану (ТЕФ), Ілоні Гордієнко (ТЕФ), Віталію Яловітцу (ХТФ), Андрію Мосейку (ФЛ).

Головною метою створення гуртка було бажання розповісти про історичний і сучасний розвиток КПІ ім. Ігоря Сікорського, людей, які навчалися і викладали в університеті, занурити відвідувачів в атмосферу студентського життя та наукових відкриттів. "Мрій, пізнавай, твори" – саме таку формулу успіху пропонуємо відшукати школярам на квест-екскурсії, бо впевнені, що все починається з мрії, яка, набираючи силу Знання та Практики, втілюється в життя творчою людиною. Великі винахідники та вчені пройшли колись свій шлях від мрії до її втілення. Тож у нас теж є мрія – екскурсії, що здатні відшукати нових Сікорських, Корольових і Менделєєвих, а отже, підняти інженерно-технічний, інноваційний напрям розвитку універ-

Мрій, пізнавай, твори

Члени "Клубу екскурсодів КПІ"

ситету. Саме тому і виникла ідея проведення літньої школи для абітурієнтів у рамках Техно-Арт КПІ, щоб показати різні факультети, ознайомити зі спеціальностями і дати можливість учням спробувати свої сили в лабораторіях і майстер-класах.

За рік, що минув, ми встигли зробити три тематичні екскурсії. Організували лекції та поспілкувалися з екскурсводами Києва на тему створення нестандартних екскурсій, як тримати увагу і чим зацікавити сучасних відвідувачів. Також

учасники клубу знайомляться з історією міста, бо, як виявилось, найкращі екскурсводи Києва – колишні студенти Політеху, що охоче розповідають про тасмниці й цікаві місця столиці.

Серед сучасних екскурсодів триває дискусія, що важливіше: показ чи розповідь? Та в КПІ ім. Ігоря Сікорського є що показати і розказати. Але як людина, а не керівник гуртка, відзначу: найважливіше – Любов. Все краще, що в нас є, – проникнута любов'ю, вона торкається усього: ставлення до життя, до роботи, спілкування, навчання, стосунків з близькими.

Тому, на моє переконання, гарний екскурсвод – не той, хто багато знає... Багато "знає" і гуґл. А той, хто по-справжньому любить те, про що говорить, здатен зацікавити, в кого горять очі, той, хто надихається світом сам і здатен надихати інших. Тож ми запрошуємо небайдужих, активних студентів і викладачів стати частиною нашої команди. Приєднуйтеся та реєструйтеся на нашому телеграм-каналі t.me/kekpi – найкращі ідеї та екскурсії попереду!

**О. Олійник, доцент,
керівник гуртка
"Клуб екскурсодів КПІ"**

Віктор Васильович Зацарний

З глибоким сумом сповіщаємо, що на 74-му році життя пішов у засвіт доцент кафедри охорони праці, промислової та цивільної безпеки ІЕЕ В.В.Зацарний.

Народився Віктор Васильович 30 листопада 1945 року в селі Кашпирівка Сизранського району Куйбишевської області. Потім родина переїхала до Лисичанська, де він закінчив школу із золотою медаллю. У 1963 році юнак вступив до КПІ на механіко-технологічний факультет (нині – інженерно-фізичний), який закінчив у 1968 році. Після закінчення інституту служив в армії. У 1970-му вступив до аспірантури кафедри ливарного виробництва, у 1975 році захистив кандидатську дисертацію і залишився працювати на цій кафедрі на посаді старшого наукового співробітника.

У 1978 році перейшов на кафедру охорони праці на посаду асистента. Там він і працював до останніх днів, пройшов шлях від асистента до доцента. Тривалий час був членом комісії з розслідування нещасних випадків. Багато років працював за сумісництвом у Національному науково-дослідному інституті охорони праці на різних посадах. Був членом науково-методичної комісії Міністерства освіти і науки України з охорони праці.

У 1971 році Віктор Васильович одружився, виростив двох доньок. Він був дбайливим батьком, турботливим чоловіком.

Життєвий шлях В.В.Зацарного тісно пов'язаний з розвитком освіти і науки в Україні, з таким

важливим її напрямом, як охорона праці та здоров'я людей. Віктор Васильович був справжнім сином свого народу та щиро вболівав за майбутнє країни. Він був людиною розважливою і мудрою, ніколи не забував про проблеми тих, хто поруч. У роботі щедро ділився своїм досвідом, допомагав, був відкритий душою і серцем. Порядність і чесність були найголовнішими рисами характеру Віктора Васильовича.

Низько схиляємо голову перед відходом у вічність Людини – Педагога – Вченого, якого ми поважали за мудрість, професіоналізм, далекоглядність та доброзичливість. Розділяємо біль тяжкої втрати з сім'єю та друзями Віктора Васильовича і глибоко сумуємо з приводу його смерті.

Світла пам'ять про цю чудову людину завжди житиме в наших серцях.

**Колектив кафедри охорони праці,
промислової та цивільної безпеки**

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
<http://www.kpi.ua/kp>

✉ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221
✉ gazeta@kpi.ua
☎ гол. ред. 204-85-95; ред. 204-99-29

**Головний редактор
Д.Л. СТЕФАНОВИЧ**

**Почесний редактор
В.В. ЯНКОВИЙ**

**Провідні редактори
В.М. ІГНАТОВИЧ
Н.Є. ЛІБЕРТ**

**Додрукарська підготовка
матеріалів**

О.В. НЕСТЕРЕНКО

Дизайн та комп'ютерна верстка

І.Й. БАКУН

**Коректор
О.А. КІПІХЕВИЧ**

**Реєстраційне свідоцтво Кі-130
від 21. 11. 1995 р.**

**Друкарня КПІ ім. Ігоря Сікорського,
видавництво «Політехніка»,
м. Київ, вул. Політехнічна, 14,
корп. 15
Тираж 500**

**Відповідальність за достовірність
інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається
з авторською.**